

SZABOLCS

POLITIKAI LAP.

ELŐFIZETÉSI ÁRA:

Egész évre 8 korona.

Egyes szám 16 fillér.

Megjelenik hetenkint egyszer, szombaton.

Felelős szerkesztő és kiadótulajdonos:

Schlichter Gyula.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

Vasuti-ut 17.

Lapunk a bel- és külföld minden nagyobb városában képviselve van

Miskolcz és a Kossuth párt.

Városunkban egyesek többször megpróbálták már azon képtelen hirt elterjeszteni, hogy az Ujpárt egyenesen az ellenzéki pártokat gyengíteni és az azok által szerintük kivívott sikereket lerontani törekszik. Az ilyen híresztelések alaptalanságát Nyiregyháza város és a megye hazafias közönsége mihamar belátta és azokat kellő értékükre szállította le. Aki az Ujpárt programját elolvasta és meg is értette, belátja azt, hogy a pártnak félreismertlenül az képezi célját, hogy egy független, személyi érdekektől mentes, megalkuvást nem tűrő, lángoló hazafiságtól áthatott képviselőkből álló csoport jusson be a képviselőházba, mely csoport magából a nemzetből merítsen erőt a küzdéshez és ha kell a Nemzetért vivja meg az élet halál harcát is.

Amikor a mai ellenzéki pártok ferde nézeteire rámutatunk, a közönséget akarjuk felvilágosítani az azok által hirdett eszmék tévességéről. Megakarjuk győzni, hogy csak is gazdaságilag független ország lehet politikailag is függetlenné és felakarjuk világosítani a közjogi viták meddőségéről is. Nem szívesen hangoztatjuk a függetlenségi pártok mai működésének káros voltát, de kötelesség érzetünk kényszerít rá

bennünket az igazság őszinte kifejezésére, bár tudjuk, hogy a közönségnél már ma is erősen érezhető bizalmatlanságot csak fokozzuk vele. Szomorú kötelességet teljesítünk, amikor a testvérpártok ellen irunk és a mikor arra kérjük a választó polgárságot, hogy kiki szálljon magába és tegye megfontolás tárgyává, hogy melyik párt eszméi jobbak és annak álljon zászlaja mellé. Az ujpárt nem akar egyik ellenzéki párt ellen sem törni, csak megakarjuk győzni a pártok vezéreit és tagjait a *Nemzet létérdekének miben állóságáról*. Hiszen maga a vezérünk: b. Bánffy Dezső is tömörülésre és az együttes védekezésre szóllította fel nyíltan az ellenzéki pártokat, lapunkban is leközlött cikkében. A mai, politikai tekintetekben vészes időben arra kérjük tehát a pártokat, hogy egyöntetűen, egymást megértve, lépjenek a küzdés mezejére, a kormány tulkapásaival szemben.

Amikor a függetlenségi párt kiküldötteit testvéri szeretettel üdvözljük városunkban, nem tartjuk vissza hívőinket a pártgyűlésen való megjelenéstől, sőt kérjük őket arra, hogy személyesen győződjenek meg a függetlenségi és 48-as párt által hirdett eszmék tévességéről és tarthatatlanságáról. Arról nem tehet az Ujpárt, hogy a többször leszerelt párt elvesztette a Nemzet bizalmát és hogy el-

lene nem csak a hírlapokban, de magánál a választó közönségnél is a legélesebb kifakadások hangzanak el. Igazán fájjaljuk, hogy a testvérpárt annyira elvesztette a Nemzet bizalmát, hogy azt vissza nyerni most már módjában sincs. Hogy ne mondassák egyesek azt, hogy csak a „Szaboles“ látja ilyen végzetesnek a függetlenségi és 48-as párt helyzetét leközljük a Miskolczon megjelenő „Ellenzék“ című lapnak a következő mély értelmű sorait:

Kossuth Ferenc hazajövele valóságos csapás volt a pártra. Ez az ember atyjától csupán a nevét örökölte, no meg azokat az ereklyéket, melyeket a Nemzeti múzeumnak eladogatott. Tudásán kívül semmi más minősítése sincs a pártvezetésre. Neve nehéz teher, mely lépten-nyomon kellemetlen összehasonlításra ad okot. Atyja csupa lelkesedés, csupa hit, csupa erő, csupa tűz volt. A fia hideg, mint egy hulló s irtózik minden fellángolástól. Még szónoklataiban is merő puhaság, erőtlenség. Lelkesedni és lelkesíteni teljesen képtelen. Elhatározó pillanatokban meglepi a kicsinyes töprengés, mert — Kossuth Ferencnek soha sem volt s ma sincs hite a függetlenségi eszme diadalában. O kormányparti temperamentum és születése belesodorta egy neki nem való politikai párt áramlatába. Mikor Széll ellen az ob-

T Á R C A.

Álom.

A ragyogó napfény fölött az égre,
Virág illatja hatott föl a légbe,
S lebbent a szellő, kacérkodva játszott,
Csókolgatta a kinyílt virágot.

A tavaszi lében pillangók szálltak,
Majd a magasba, majd a földre vágytak,
Csapongva szálltak illatos virágra,
Onnan a légbe, a magasba vágyva.

Én meg csak néztem merengő kedélylyel...
Mint száll a lepke igaz szenvedélylyel,
S lebbent a szellő, kacérkodva játszott,
Mindent ölelni, csókolgatni látszott.

S néztem merengve... gyönyörű volt álomom,
Még álmodtam azt, mire régen vágyom.
Eljöttél megosztani szellő csókját velem,
Elhoztad az üdvöt, reménységet nékem.

S álmodtam... bejártuk együtt a rétet,
Szédünk virágot, kéklő nefelejtset.
S ha elfáradtan haza fele tértünk,
Késő este lett, s egymásnak meséltünk.

Silberstein G.

A laktanya.

„Gyalogsági laktanya de jó volna“
Somogyi Gyula csak ezt hajtogatja,
Prok Gyula a doktor juris, a filister,
Jövőre, már ő lesz hadügyminister.

Nyiregyházának a képviselője:
Bencs László meg hátrányt látna belőle,
Polgármesterrel meg majd elhitetjük
Előnyét, ha kaszárnyát megépítjük (?)

Te, polgár meg, ki az adót fizeted,
A kaszárnyát okvetlen építsd meg.
Állítsd fel mellette a jéggyárat,
S pótadóban fizethetsz „kerek százat.“

Styx.

Közügy.

„Nyirbátor városnak polgári iskolát!“
Noha nem ösmerem ezen cikk íróját,
Nyilvánítom csodálkozásom felette,
Hogy valaki e tárgyat megpendítette.

Előre jósolom, hogy ebből párbaj lesz.
Mandel Pál rettentő elégtételt vesz.
Igazsága is van, ha haragszik érte.
Hát most majd mit mondjon — a program-
[beszédbe.
Zeneida.

Nyirbátor, 1904. nov. hó.

Krézus és Lázár.*)

A hivatali főnök ur méltóságteljes léptekkel ballagott lakása felé. A vagyonos ember arcáról a jólét sugárzott. Nem csoda, jól fizetett, szép állása, annyira sok pénze van, hogy a kamatot sem képes elkölteni.

Szervusz kis mama, így köszönté ifju nejét Péntes Gáspár ur.

Hozott Isten, apácska.

Képzeld édesem, a szeszélyes sors marékával szórja ránk bő áldását. Vettem próbára egy sorsjegyet, rá sem gondoltam többé, s ime 100000 korona nyeresémnyel húzták ki sorsjegyemet. Igazán különös, hogy sok ember esdekel a szerencséhez, mégsem képes a rongyos apró nyeresémet sem elütni. Hija, mi a Gondviselés kegyeltjei vagyunk.

Az asszony sóhajtott

Igazad van, Egészségünk, pénzünk van, de teljes boldogok nem lehetünk, mert nincsenek gyermekeink

A férfiak ifjúkori büne sok család életét megkeseríti s egynémelyiknek azért ad nagy vagyont, hogy annál inkább érezze a kedves gyermekek elsomorító hiányát.

Édesem?!

*) Mutatvány Siposs Lajos hírlapírónak „Báfelejtő“ című, sajtó alatt levő füzetéből.

Ajánlom a n. é. közönség figyelmébe dusan felszerelt
— női-, férfi- és gyermekcipő, sárczipő raktáramat —
valamint szörme boák- és muffokat s az összes létező téli árukat.
Kézimunkákat óriási választékban. Legujabb kocsitakarókat.

Telephon 114.

Tisztelettel EISLER KÁROLY.

strukció kitört, Kossuth Ferenc egyik beszédében így nyilatkozott: „*Én nem tehetek másképen. Engem születésem és neveltetésem a függetlenségi politika zászlójához hívnak.*” Hát gyenge dolog, ha valaki csak születése és neveltetése miatt nem tehet másképen, ha csak ezek a tényezők kényszerítik a függetlenségi párt igazáért való helytállásra.

Az önbizalom teljes hiányában szenvedő vezérhez méltó a vezérkara is. Komjáthy a vezérkari főnök, *ki már Tisza Kálmán alatt is kormánybiztosságot vállalt*, ki tehát a gyengéd anyagi kötelekeket sem utasítja vissza, melyekkel a kormány őt céljaihoz láncolhatja. Az örökös paktáló, de soha sem harcoló Justh Gyula a második generális. Barta Ödön a harmadik, ki azt szeretné, hogy a földhitelintézethez *Tiszának segítsék be*, a leszerelés jutalmául. Fejétől bűdösödik a hal. Első és legfőbb teendő, ha ez a beteg párt meg akar gyógyulni, hogy Komjáthy, Barta és Justh urak a kötelekből kitessekeltsenek. Ilyen emberek kudarcról kudarcra vezetnek a pártot s a vége a dolognak semmi más nem lehet, mint a teljes elzúllás.

A vezér és tábornokai irányítják a párt taktikáját, mely mindenben méltó hozzájuk.

Csupa féltak, csupa tervtelenség, kishitűség, csupa kapkodás, örökös alkudozás, *de soha igazi harc.* Vagy ha néha kuruckodnak is, maga a vezér inti le a harcoló seregét azzal a kijelentéssel, hogy a függetlenségi politika *még részeiben is* kivihetetlen.

Ebben rejlik az óriási veszély. *Maga Kossuth hirdeti: kivihetetlen a programunk, ne harcoljunk elszántan. Támadjuk a kormányt, de ne komolyan. Üsd agyon, de ne nagyon.*

A választók meg azt mondják: mi fűtyölünk az olyan pártnak, mely nem hisz saját programjában. És igazuk van. Ha valaki azzal a bolond tervvel állana elő, hogy társulatot kell alakítani a holdba

való feljutásra, úgy-e bár mindenki a szemébe kacagna, amiért nem valósítható ideára pazarolja a drága időt. Többé a függetlenségi választókat bolondítani nem lehet. Ezek olyan jelölteket keresnek, kik a sokból valami kevésnek a megvalósítását ígérnek.

A képviselő urak pedig, ha most sem tudnak helyt állani a nemzet igazáért, *mandátumot keresni a kerületekbe ne mérészeljenek, mert a függetlenségi választók onnan egyszerűen kikergetik őket.* Elvégre Krisztus urunk is kikergette a templom kufárait. S ki a világ legszentebb templomát: a nép bizalmát rabolja meg, *olyat hirdetve, miben önmaga se hisz*, más sorsot nem érdemel, mint azok, kik az üdvözítő haragját magukra vonták.

A Magyarság megerősítése Szabolcsmegyében.

E czim alatt Bélteky Kálmán egy füzetet adott közre. Én is megkaptam e füzetet. Bélteky kellő körültekintéssel és alapossággal tárgyalja az ügyet, sok megszívlelni való igazat mond.

Ez alkalommal nem kívánok a füzet tartalmával részletesen foglalkozni, tekintve azonban, hogy arról értesültem, miszerint Szabolcsmegye kiváló alispánja a zsidó zugiskolák megrendszabályozásával foglalkozik, hozzá szólok a dologhoz.

Hogy a füzet szerzője a zsidóság egyes rétegeinek a magyarsodás tekintetében való hátra maradását jobban itéli el, mint a más felekezeti idegen nyelvűeket, azon nem csodálkozom, lehet elfogultság, lehet jó akaratú kíváncsi, mert közismert a magyar zsidóság hazafisága, és ép azért joggal kívánhatják tőlük, hogy ne csak érzelmeikben, de nyelvükben, szokásaikban és külsejükben is teljesen megmagyarosodjanak. Különben is jól felfogott okosság lenne azon kevés számú orthodox zsidóktól, a teljes magyarsodás, kik különben is a bevándoroltak maradványai. Hogy miért, azt a következő esettel fogom illusztrálni.

Gróf Tisza István miniszter elnöktől azt kérde a fia „*apa mit gondolsz, mi lesz a vége a japán-orosz háborúnak?*” Nem tudom, de remélem, hogy te sem tudod, feleli a miniszter elnök. De igen, feleli a fiatal Tisza. — No mi? Kérde a kíváncsi apa, Megverik a zsidókat, volt a lakonikus válasz.

Számszerűen mutatja ki Bélteky, hogy a zsidóság hány százaléka beszél németül, és én ehhez hozzáteszem, hogy rontott németül. Felhozza, hogy a névmagyarosítás is lassan mozog, és hogy az orthodox zsidóság között elég Bokor, Gyémánt, Hajnal, Herczeg, Kis és más nevű ember van, kik ezen jó magyar neveket dédatyjuktól örökölték, és tudni róluk, hogy hitbeli meggyőződésükön ezzel semmi csorba nem esett.

Igaza van abban is, hogy ismerve a zsidó névadás történetét, inkább szabadulni kellene tőle mint ragaszkodni hozzá.

A kié az iskola, azé a jövő! Ez régi igazság — Ép azért, ha gyenge szavamnak némi súlya lenne, igaz szívből tudnám biztatni az illetékes hatóságot, hogy a zsidó zugiskolákat, minden tekintet nélkül zárja be.

Nem akarok vallási vitákba elegyedni. Hálátlan, mérges téma ez. Nem is akarok hozzá nyulni senki lelki kenyeréhez. Ha a katolikusnak lehet a vallási liturgiája a latin, lehet a zsidóé héber. És nem arról van szó, hogy ne legyen szabad a zsidó fiúnak a talmudot, akár a rontott német zsargonba tanulnia. De igen is arról, hogy azt magyar érzelmű, arra hivatott, e tan igaz, emberséges, valódi értelmét ismerő szakember tanítsa. Mert a vallásnak semmi köze a nyelvhez. Igazolja ezt, hogy az olasz, angol, spanyol, svéd stb. zsidó kiki hazája nyelvén tanulja a szentírást, és nem a német zsidós zsargonban. A művelt magyar zsidóság szégyenére van ez az állapot, segíteni rajta nehéz. De az igazi segítség az iskolánál kezdődik.

Ha a zugiskolában, nem tudatlan emberek tanítanak a szegény zsidó gyerekeket, kik, mint fanatikus emberek, csak a czél nézik. És ez a czél nem más, mint a gyermekbe beoltani, hogy a külső elcsufított viselet, a zsargonba való beszéd Istennek tetsző dolog. Kora reggeltől, késő estig, elvonva a szabad levegőtől, a mozgást, a tanító torzítása olyan tárgy tanulmányokkal gyötri, mit megérteni nem képes. A maga formás-

No, nem folytatom tovább.

Tehát mamucikám ismét nyertem. Most nem tudom, mit csináljak e rengeteg pénzzel? Szüleid a fukarságig takarékoskodtak, hogy mennél nagyobb vagyont hagyjanak részünkre. Elhal egyik nagybátyád s mindenét ránk hagyja. Ekkor hivatali főnökké léptetnek elő, fizetésemet felemelik. Mindez nem elég, még a sorsjegyemnek is nagy nyere-ménynyel kell kijönnie. Ez már igazán sok ahhoz hogy a boldogságba belecsömöljek.

Férjem, te zugalódsz.

Nem zugalódom, csak amiatt panaszkodom, hogy a végzet agyongyötör ezzel a sok pénzzel, melylyel nem tudok mit csinálni.

Mondj le állásodról, légy ur és gyakorolj jótékonytságot.

Állásomról lemondjak? Akkor mivel tölteném az unalmas időt! Nekem csak azért kell a hivatal, hogy foglalkozásom legyen. No meg azért is, mert gyönyörködöm az ügyes-bajos emberek hajlongásában, tettetett alázatosságában. Érdekesek a megszorult emberek, midőn bensőjükben átkoznak, színel magasztalnak. Az életnek eme komédiája, mesterkéltszínjátéka végtelenül tetszik nekem. Jótékonytságot gyakorolni nincs kedvem, de mint hivatalnok ezt nem is tehetem, mert irigyeim, meg a gyanakvó emberek fürkésznek jótékonyágom okát és forrását.

Különben a legtöbb jótékony intézet nem érdemes már azért sem a támogatásra, mert az ilyen intézetek legtöbbje csak a vezetők kitarására, esetleg azok hűségének kielégítésére szolgálnak.

Ez már ferde okoskodás, szólt feddőleg az urnó.

Okoskodás, de nem ferde. Vagy azt hiszed, hogy a jótékony intézetek magáért a jótékonytságot és nem azért vannak, hogy legyenek fizetett és tiszteletbeli állások. Tovább megyek. A szegény emberen nem is érdemes segíteni. A szegény emberek legtöbbszörre önmaguk okai szerencsétlenségüknek. Keressen mindenki és éljen keresetéből. A nyomort sok ember csak színleli, hogy szánalmat keltsen, hogy a mások zsebében kotorászhasson

Gáspár, te vétkezel ama Gondviselés ellen, aki méltatlanul es oly bőven áldott meg földi javakkal. A tekintélyes vagyon éppen azért lett rád bízva, hogy tarsd jól az éhezőt, ruházd fel a ruhátlan és töröld le a szenvedők könyveit

Gáspár ur gögösen kacagott és a legfrissebb újságokat kérte, hogy a beszélgetésnek elejét vegye.

Az urnó könnyezve távozott, Gáspár pedig az orosz-japán háboru borzalmas eseményeit olvasta nagy élvezettel.

Másnap délfelé sétált hivatalába a fő-

nök ur. Minek is sietne? Az aláírásokra van elég idő. A sok és nehéz munkát ugyanis a rosszul fizetett apró embereknek kötelessége elvégezni. Hadd dolgozzanak ezek, akkor nincs idejük panaszkodni és saját nyomorúságuk felett gondolkodni.

Kopogtattak.

Száraz Demeter, napdijas, remegő léptekkel közeledett a hatalmas főnök elé.

Nagyságos uram . . . !

No, mi baj, csak röviden beszéljen, mert a pennája pihen addig, míg maga itt lopja a drága időt

Nagyságos uram

Mondtam már, hogy ne szónokoljon, hanem térjen a dologra, vagy hordja el magát, mert az ilyen alkalmatlankodó, a dolgot kerülő embert kénytelen leszek elbocsátani. Különben még annyit sem tud, hogy élembe, a hivatalfőnöke elé legalább is tiszteletlenség ilyen szurtos öltözetben járulni.

Nincs más, nagyságos uram.

Elég szegény. Ne prédálja el a fizetését. — Magukat az ördög sem győzi pénzzel.

Nyolcvan krajcárból

Ha sok a nyolcvan krajcár, leszállítom a fizetését, ugyanis van elég mihaszna, aki állásért alkalmatlankodik nálam.

Száraz Demeter zokogni kezdett.

Micsoda? Hát maga még pityereg? No,

Szörme boák

Jäger alsó ruhák, harisnyák, keztyűk, Férfi és női fehérneműek. Nyakkendők, zsebkendők. Legujabb női ruhadíszek, bőrdíszek és aplicatiók nagy választékban. Kaphatók: KOHN IGNÁCZ női-, férfi-divat és rövidáru üzletében, Városház-palota.

ságában tiszta lélekkel megteremtett fiúcskából, elferdült testű, visszás nézésű, erőtlén kamasz fejlődik, ki babonás hitében, gyáva viseletével, hasznos munkára ritkán képes.

Igaz, hogy ezen zsidó gyermekekből került ki Ballagi, Vámbéri, Csemegi és más nagyságok; de viszont sok egyén másképp került ki. Aztán meg nem egyéb mint a tanítás módja és nyelve ellen szólunk és szólunk a falusi félre vezetett orthodox zsidóságnak az idegen szerű ruházódó része ellen. Talán nagy hálával tartozik a zsidóság a muszka, avagy Lueger nemzetének, hogy amannak viseletét és emennek a nyelvét tartja az üdvözléshez vezetőnek?

Hisz csak a tudatlanság az mi elfogadtatja velük e viseletet, e nyelvet. Az a tudatlanság mely nem tudja, hogy ha volt a zsidóságnak nemzeti viselete Palesztinában, az nem a félczipós, fejrtrimflis, kaftános viselet volt. Nemzeti nyelve nem a Lueger nyelvből ferditett nyelv volt! Alig tudja néhány közülök, hogy a szentírás sem héber betűvel van megírva, mivel a babiloni fogságból való visszatérés után, Ezra próféta, hogy az Ó-héber írást elfelejtett zsidók is olvashasák, a most is érvényben levő négy-szegletes betűvel íratta le a bibliát. Állítom, hogy ezen talmud tudósok közül, a saját nemzetének történelmét a legtöbb nem ismeri.

Gyönyörű tudomány a talmud, kimeríthetlen, de nem a „silbenste chereit“ üző és semmi egyéb mint fanatizmussal rendelkező egyének kezébe való.

Mert ugy nekem, mint más művelt embernek elszomorító látványt nyújt, ha hitfelekezetükbeli fiatalságot látunk Nagyikálló. Ujfehértó, Nánás stb. utcáin. Félrevezetett szegények ezek, kiket a zugiskolákban vezetnek félre.

—r. —r.

Nyirbátor és Vidéke.

(Rovatvezető: **Kuton Benóni.**)

Ismétlés.

Vannak, kik ritkábban fordulnak meg városunkban, azt állítják, hogy mi semmit sem haladunk és a másutt szerzett benyomásokkal térve Bátorba, kellemetlenül tapasztalják, hogy e város a negyvenes évekkel felejtődött a földtekén.

maga szép egy férfi. Hahaha, igazán szép, mikor egy bajszos alak krokodilkönyvet hullat! No, vén asszony, nyögje ki már mi a baja?!!

Meghalt a feleségem.

Keressen új asszonyt.

A leányom súlyos beteg.

És maga ezért rücsköl?

A kis vézna emberke elővette gyűrött zsebkendőjét, letörölte könnyeit. Az imént alázatos férfi bátran szemé közé nézett a szegénységet nem ismerő, a mások nyomorából gunt üző, elbizakodott főnöknek s emelkedett hangon így szólt: a feledhetlen nóm betegsége, eltakarítása minden krajcáromat felemészttette. Én krajcár és falat nélkül maradtam árváimmal. Mindez nem elég, az Ur annyira próbára tett, hogy az édes anyja halálát fájlaló, a nélkülözés, gond, sok munkától elgyötört leányom ágyba dőlt. Most nincs orvosnak, nincs gyógyszerre, nincs kenyér, a szoba hideg, apró gyermekeim éheznek, a lakbér miatt vagyonos, de szívtelen házi uram az utcára akar dobatni

Mindez mit tartozik én reám?

Nagyságos uram, *husz* korona fizetési előleget kérek, hogy azonnal orvoshoz menjek, gyógyszert vegyek halállal vívódó leányomnak, kenyérral tartsam jól eléhezett gyermekeimet, meleget csináljak a nyomor

Kocsi-utjaink, gyalogjáróink olyan állapotban vannak, hogy egy ázsiai copfos mandarin megsértődne, ha ezt „Ázsiai állapot“-nak neveznék. Most így összel az egész város sár, sár és megint sár. (Bátran jutalom díjat tűzhetnék ki annak, ki pld. a posta épületet gyalog bokáig menő sár nélkül megközelíti!) Már pedig, hogy mily messzevágó gazdasági és egészségügyi kérdés ez, nem szorul bővebb kommentárra. Kik a közállapotok iránt érdeklődnek, azoknak e tárgyat illetőleg nincs mit sokat megmagyaráznunk; azoknak pedig, kik kedvüket találják benne, felesleges minden felvilágosítás.

Igazán sajnálatos körülmény, hogy ismétlésbe vagyunk kénytelenek esni és újlag hangoztatni, hogy ezen a kutyabagosi állapoton segíteni elsődrendű és sürgős kötelesség.

Erthetetlen, hogy eddig ez irányban semminemű intézkedés foganatosítását nem tapasztalhattuk sem a községi előljáróság, sem a közigazgatás részéről. De érthetetlen az is, hogy a vármegyei közigazgatás és az állam nem gondol a sürvebben lakott városokra és már maga nem csinálja megkövetelhető figyelemmel a főutcák burkolatát és nem törődik az azoknak jó karban tartásáról. Avagy mi tűrni tartozunk, hogy városunk testén keresztül közlekedjék a fél vármegye és száraz időben verje a port a finnyáságtól elszokott orrunk alá, esős időben pedig térdig járjunk a lucokban, sárban?!

Tudom, hogy azok, kik mindenre tudnak kádenciázni, ez ellen azt fogják mondani: „Hát a sok kilométerre terjedő országot nem-e ép ily állapotban van, mégis járnak rajta.“ Éljék sajnós, hogy így van, de ez még nem ok arra, hogy a városokban elágazó utak is ilyen állapotban maradjanak, mert a városok utcáin hasonlíthatatlanul nagyobb forgalom központosul, s az országút mentén nincsenek mindenütt házak és nem járnak ezerszámra a mindennapos bajuk után futkosó emberek, s nem oly könnyű eset, mint a városokban, hogy — bár tudóval lélegző, piros, melegvérű élőlények vagyunk — száraz időben a felszálló porral valóságos moslékot szívunk be levegő helyett s (ha szabad egyáltalán az utcán köpködni?! . . .!) vályogot köpünk; esős időben pedig a betegségek egész raját szedjük fel a cipőnkre, ruházatunkra tapadt sárral.

tanyáján és juttassak szívtelen házi gazdámnak a házbérbe

Hanyadik van?

Huszdik, főnök ur, tehát huszszor 80 krajcár megszolgált pénzem van a pénztárban, melyből tíz forint fizetési előleget a könyörület nevében és joggal kérek.

Szegény embernek nincs joga, hivatalban nincs könyörület, várjon elsőig . . .

A halál nem vár, az éhség követelődzik

Ne feleseljünk, mehet.

Száraz Demeter ingadozva, zavart fővel támolygott hazafelé, sokan azon megjegyzést tették rá, hogy részeg. Alig lépett a nyomor hajlékába, beteg leánya kérte, hívjon orvost, apró gyermekei pedig kenyérért siránkoztak.

A szerencsétlen családapának szíve közel volt a megrepedéshez, midőn családját ily leirhatatlanul látta szenvedni, nyomorogni. Helyesen sem volt képes már gondolkodni, midőn egyik ismerőse rohant be hozzá s azt kérdezte, tudja-e mi a legfrissebb ujság?

Nem tudom.

Az a szomorú hír, hogy Pénzes Gáspár hivatalában hirtelen rosszul lett és mielőtt orvost hívhattak volna, meghalt.

Isten mégis igazságos, mondá nagy nyugalommal Száraz Demeter.

Igy állunk a főutcákkal!!!

De menjünk csak kérem végig a főutcán s aztán vegyük utunkat mondjuk a Bogáthy, vagy Pócsi utca felé, bizonyára szemünkbe tolokodik azon óriási különbség, mely az utóbbiak s a főtea közt van, minden tekintetben. Míg a Piac-téren még csak akadna valami nyoma a város keze munkájának, a mellék utcák ugyancsak el vannak hanyagolva.

Elismerjük, hogy minden városban kell lenni egy gócpontnak, hol a különböző érdekszálak összefutnak, egyesülnek s ez által azt a helyet a város kiemelkedő pontjává teszik. Nem elég azonban, ha fel dekoráljuk dísz helyünket a mellék utcákat pedig figyelmen kívül hagyjuk.

Minden egyes utca egyformán fontos szerve a városnak s így nem szabad káros hiusági tekinteteknek érvényesülni akkor, midőn az egész szervezet egészséges fejlődése kell, hogy célként legelőjen előttünk. Hiába öltünk magunkra szép, díszes külsőt, ha az alsó ruhánk piszkos! A test mégis csak ezzel a szennyes ruhával fog érintkezni!

Midőn tehát a mellék utcák rovására a Piac-teret tesszük meg szerető gondoskodásunk tárgyává, (? . . .) a többi utcákat pedig ebből kiközösítjük, nagyon helytelen politikát követünk, mely nem maradhat visszhang nélkül.

A piac-téri házi urnak semmivel sincs több joga többet követelni, mint a nagyon is mostoha bánásmódban részesített mellék utcák háztulajdonosainak. A közterhek viseléséhez ugyanoly arányban járulnak ők is, mint a centrum lakói és mégis míg itt este nem szaladunk fejfel egymásnak, (az igaz, hogy a világosság itt sem szemfényvesztő! . . .) meg így esős időben nem kell falábon járni (az igaz, hogy itt is elkel a jó magas száru csizma! . . . addig a külső részeken egyiptomi sötétség uralkodik, és csak nagy erőfeszítéssel huzhatjuk ki lábunkat az öt szorosán ölelő sár karjai közül.

Legyünk őszinték es valljuk be, hogy ez igazságtalan és méltánytalan. Egyik gyermek ép oly kedves a szülő előtt mint a másik. A szülő igaz szeretete megkülömböztetést nem ismer.

Komoly megszívlelésül és egész önzetlenül ajánljuk tehát jelen sorainkat az illetékesek figyelmébe és szeretjük hinni, hogy vezető faktoraink oly irányban terelik figyelmüket, mely az egész város közérdekének és jogos kívánságának megfelel és mielőbbi célszerű intézkedés által megkímél bennünket attól, hogy a sárról mégegyszer irni kénytelenek legyünk.

Építkezésünk fejlődése.

(A „Bóni“ téglái.)

A nagy közönség nem vizsgálódik. Erre ideje, s legtöbb esetben a szükséges képessége nincs meg; de hiányzanak is hozzá a finomabb eszközei, amelyekkel megállapíthatná az előtte fekvő kérdésekben azt az elvitázhatatlan igazságot, mely ellentmondást nem tűr. A közönség a legtöbb esetben úgy fogadja a dolgokat, amint azok adva vannak. Itél kedvezően, vagy kedvezőtlenül, lesújt, vagy felemel, de nem vizsgálódik. Természeteszerűleg azonban mégis inkább a kedvezőtlen vélemények hatásának engedi át magát, mint a jónak. A kételkedés könnyebben és hamarabb fészkel be magát az emberek agyába, mint a bizalom.

Ezt az emberi gyengeséget s a közönségnek gondolkozási módját az üzérkedő és önző lelkek sietnek a rafinéria minden eszközeivel kiaknázni s a maguk javára értékesíteni. Eljárásukat a jóakarát, a tisztesség és önzetlenség mázával vonják be; a legfinomabb fűfanggal készítik elő tervöket, hogy

A legkiválóbb tanárok és orvosoktól, mint hathatós szer

Sirolin

tüdőbetegségeknel, légzőszervek hurutos bajainál, idült bronchitis, szamárhurut és különösen lábadozóknál influenza után ajánlatik, Emeli az étvágyat és a testsúlyt, eltávolítja a

köhögést és a köpetet és megszünteti az éjjeli izzadást. — Kellemes szaga és jó ize miatt a gyermekek is szeretik. A gyógyszerárakban üvegenként 4. — kor-ért kapható. — Figyeljünk, hogy minden üveg alatt céggel legyen ellátva.

F. Hoffmann-La Roche & Co vegyészeti gyár Basel (Svájcz.)

önös érdekeiket biztosítsák s haszonvágyukat kielégítsék, de azzal nem törődnek, hogy eljárásukkal ártanak az üzleti tisztességnek és hamis színben tüntetik fel az igazságot. De hát az önzés, a rágalom és igazság nemigen fér meg egy csárdában.

Az életben gyakran találkozunk ily jelenségekkel, különösen az üzleti élet verseny-terén.

A míg a tisztességes üzleti verseny-terén túl nem terjednek az esetek, csak neutrális nézői lehetünk a viaskodásnak; amint azonban a köz érdekeivel is kapcsolatba jutnak, a komoly és pártatlan sajtónak is feladatává válik, hogy a közönséget az igazság felismerésére vezesse. Ipari és kereskedelmi vállalatokat, különösen ha az a közérdek szempontjából figyelemmel kell kísérnünk, de nem csak működését és gyártmányait, hanem a véle szemben való állásfoglalást is.

Ha csak a közelmultra visszapillantunk, azt látjuk, hogy az építő anyag gyártás és beszerzés körül városunk igen kedvezőtlen viszonyok között volt.

Jó anyaghoz helyben nem juthatott, hanem idegen városokból kellett azt drágán és még nem is a legjobb minőségben beszereznie.

Közérdeklődéssel találkozott tehát midőn nyilvánosságra jutott, hogy a „Bóni” homok-téglagyárat rendez be, és hoz üzembe. Az eddig Bátor és vidékének téglát szállító vállalatok természetesen ellenszenvvel fogadták az új vállalatot, sőt most sem szűnt meg a törekvés arra, hogy a „Bóni” készítményei iránt a bizalmat megingassák és ügyetlen rágalomokkal, a valóságnak színét sem ösmerő állításokkal, a „tisztességes” címre jogot nem tartható eljárásokkal, anonyim levelekkel igyekeznek az üzleti verseny a „Bóni” homok-téglái ellen bizalmatlanságot kelteni. (Kezeim között van egy múlt hó 28-án, Nyíregyházáról küldött anonyim levél, melyben azt írja, a névtelenség kényelmes homályába burkolódzó „Közérdeket szolgálni akaró!”... egyén, hogy a „Bóni” téglái salétromos anyagot tartalmaznak. Oh, dicső lóláb, de kinyújtóztál!)

Hogy az ilyen, és ehhez hasonló bányáságok mit sem ártanak, azt legelektársabbul bizonyítja az a nagy kereslet, melyben a „Bóni” téglái részesülnek és hogy az építkezési kedv, talán soha nem öltött Bátor és vidékén akkora lendületet mint épen napjainkban.

Dacára ennek, — mint látjuk, még mindig észlelhetjük, hogy — bár lappangva és patákon — szitódik a bizalmatlanság.

Miután itt nem a vállalat érdekéről, hanem közérdekről van szó, nem lehetünk közömbösek az ily nemű híresztelésekkel szemben, szükségesnek tartjuk a dologgal foglalkozni az igazság érdekében, nehogy az ily üzleti érdek szülte hazugságok által befolyásolva, csökkenjen a szép lendületnek indult építkezési kedv, vagy szenvedjen a helyi ipar és ennek különösen az az ága, melynek hiányát eddig ugyancsak érezhette városunk.

Kuton Benóni.

A Tiszahát érdeke.

Ha valaki megfordul Németországban és látja azt az élénk hajózási forgalmat, mely a Rajnán, vagy bármely más német folyón és a csatornákon az év minden időszakában folyamatban van, önkéntelenül eszébe jut a Duna, ez a hatalmas vízi út, és a Tisza a mely hazánk legdusabb gabonatermő vidékeit szeli át.

Az első benyomás, a mely az összehasonlítás nyomán támad: a megdöbbenés azon óriási arányok fölött, amelyeket német vízi forgalom fejlődése mutat.

Nyomban követi ezt a keserűség és — valjuk meg egész őszintén, — az irigység érzete, látva a gazdasági életerőnek azt a hatalmas lüktetését, amely minden téren megnyilatkozik, mert eszünkbe jut a magunk szegénysége és az a mondhatnók kezdetleges állapot, a melyben a magyar hajózás és általában a vízi forgalom nálunk tengődik.

Nem szólok most a Dunáról, amely nemzetközi víziút, tehát nem kizárólag a magyar érdekek szolgálatában áll, de itt van a Tisza, amely a szinmagyarság gazdasági életének lehetne legfőbb ütere, teljes kihasználatlanul hőmpolygati habjaiban azt a nagy gazdasági tőkét, mely okszerű és céltudatos értékesítéssel az egész Tiszavidék gazdasági életét regenerálhatná.

Milyen más lenne itt az élet a mi vidékünkön a felső-Tiszaháton, ha mezőgazdasági terményeinket hajóra rakva a Duna-Tisza csatornán át szállíthatnánk Budapestre, vagy akár Bécsbe, a fogyasztási és kereskedelmi forgalom nagy emporiumaiba.

Ha a takarmány szénát, szalmát stb. olyan időben mint a mostani is, olcsó vízi úton tudnók elszállítani és értékesíteni.

Ha az utépítésekhez szükséges kőanyag a fa, a szén a műtrágyák melylyel a belterjesebb gazdálkodás ezer áldásait élvezhetnők, ugyan azon hajókon melyeken gabona neműinket elszállítottuk vissz rakományképen potom olcsó szállítási költségen lenne beszerezhető.

El nem képzelhető és le nem írható forrása a vagyonosodásnak a gazdasági jólét fokozásának az olcsó víziút, amely természetadta összes előnyeivel itt folyik el a kertek alatt, a nélkül, hogy bárkinek eszébe jutna foglalkozni vele és legalább megkísérteni, hogy miképpen lehetne azt a gazdasági tőkét melyet magában foglal és amely ma teljesen kihasználatlanul hever a felső-Tiszahát gazdasági gyarapodásának és jólétének fokozására értékesíteni.

Pedig a kérdés megoldása nagyon egyszerű:

Hajózhatóvá kell tenni a Tiszát Csapig, vagy ha lehet tovább fölfelé.

Ezzel a fontos kérdéssel első sorban az érdekeltségnek, nekünk magunknak kell foglalkozni és minden rendelkezésünkre álló eszközzel oda hatni, hogy az mindaddig felszínen maradjon, míg illetékes helyen kötelező ígéretet nem nyerünk arra, hogy a felső-Tisza hajózhatóvá tétele a közel jövőben megoldandó kérdések sorába felvéttetik.

Ha milliókat tud a kormány áldozni közutak építésére egyes vidékek érdekében, ha hajózhatóvá tudja tenni a Bégát, a Marost, a Körösöket, hogy egyes nagy vidékek gazdasági érdekeit szolgálja és előmozdítsa, akkor mindezeknél fokozottabb mértékben jöhetnek nekünk a felső-Tiszahát érdekeltségeinek megkövetelni, hogy a kormány tegyen értünk valamit, mert ha végig nézünk a Tiszán Csaptól Tokajig, mindkét oldalon 20-tól 30. kilométer távolságra van a vasút a Tisza partjától, közutaink használhatatlan állapotban vannak, ha tehát valaki az ország adófizető polgárai közül reá van utalva arra, hogy a közvagyonból létesített közlekedési utvonalak áldásaiban részesüljön, azok első sorban mi vagyunk!

De még ha lennének is vasutaink és közutaink, melyek jó karban lennének, akkor is reá vagyunk utalva a Tiszára, mert a mai nagy közterhek mellett csak úgy tudjuk magunkat tovább is fönntartani, ha jövedelmeinket egyfelől belterjesebb gazdálkodással, másfelől pedig terményeink jobb értékesítésével fokozni tudjuk.

Ezt a két célt pedig csak olcsóbb vízi úttal érhetjük el, mert a közterhek inkább szaporodnak sem hogy fogynának, a belterjesebb gazdálkodáshoz szükséges műtrágya fajokat be nem szerezhetjük, mert drága a vasuti szállítás költsége, terményeink értékesítésénél pedig óriási teherként nehezedik reánk szintén a nagy vasuti szállítási költség.

Hogy milyen nagy különbségek állanak elő a szállítási költségekben a vasút és a vízi út között, erre nézve csak azt említhetem föl, hogy a Duna-Tisza csatornára vonatkozólag végzett előmunkálatoknál tett megbízható számítások szerint egy tonna (1000. kg.) tömegűnek vízi szállítási költsége például Csongrádtól Budapestig 1.5 korona lenne a Duna-Tisza csatornán át, míg ugyanannyi árúnak mai szállítási költsége vizen le a Tiszán Titelig és föl a Dunán Budapestig 7 korona, a vasuton pedig 9.4 korona.

Ez az egy szám adat teljesen megvilágítja, hogy mit jelent a felső-Tiszahát gazdasági érdekében a Tisza hajózhatóvá tétele!

Teljesen megvilágítja, hogy milyen gazdasági érdekek forognak itt a koczán, ha minden egyébtől eltekintve, csak azt az egy eredményt vesszük figyelembe, hogy *mezőgazdasági terményeinket mondjuk csak 5 koronával, vagyis métermázsánként mondjuk csak 50. fillérrel olcsóbban tudjuk a budapesti piacra állítani.*

Ez a nagy kérdés, a mely az egész felső-Tiszavidék gazdaköreit a legközvetlenebbül érdekli megérdemli, hogy komolyan és kitartással foglalkozzunk vele, sőt ha kell megérdemli azt is, hogy anyagi áldozatoktól se riadjunk vissza, ha azon fordulna meg a megoldás lehetősége, hogy a kormány kellő anyagi eszköz felett nem rendelkeznek.

Ha egyesek és községek százezreket tudnak áldozni azért, hogy egy helyi érdekű vasút létesüljön, ugy a mi gazdasági érdekeink szem előtt tartásával sokkal inkább megérdemli és sokkal hálásabb és jövedelmezőbb befektetés lesz, ha a felső-Tisza szabályozása érdekében minden nagy és kis birtok jobb és balparton épen ugy a községek meghozzák a megfelelő áldozatokat.

Fogjunk össze mind a kik érdekelve vagyunk!

Közös erővel és akarattal vegyük fel a küzdelmet a felső-Tisza hajózhatóvá tételének nagy fontossága szempontjából.

Nincs kétségem aziránt, hogy a felső-Tiszavidék érdekeltsége lelkesedéssel fogja ezt az eszmét felkarolni s mindenki legjobb tehetsége szerint hozzá fog járulni ahhoz, hogy e kérdés mielőbb eljusson a megoldás stadiumába.

Ezzel a felhívással pedig, egyelőre minden konkrét javaslat mellőzésével, alkalmat akarok adni arra, hogy az érdekeltség részéről bárki hozzászólhasson ehhez a fontos kérdéshez.

Ez a lap, amely mindenkor részrehajlatlanul karolta föl a vidék gazdasági érdekeit, bizonyára szívesen nyitja meg hasábjait minden felszólalás számára és szívesen nyújt alkalmat arra, hogy azok az eszmék napvilágot lássanak, amelyekből erős meggyőződés szerint a felső-Tisza hajózhatóvá tételének nagy horderejű megoldása fog diadalmasan megérlelni. (Legnagyobb készséggel nyitunk teret. Szerk.)

Kelt Besztereczi-Vártanya (Szabolcsmege) u. p. Demecser.

Dr. Horváth József,
tiszaháti földbirtokos.

HIREK.

Katonai kinevezések. Ö felsége folyó hó 1-én városunkban, a közös hadseregnél Dungserszky Ivánt, Krafft Rudolfot és Vaskovics Adolfot hadnaggyá, Sibrik Miklóst főhadnaggyá, Grf. Hoyos Józsefet századossá, Kahler Jánost ezredessé, a honvédségnél pedig Nagy Miklóst őrnaggyá nevezte ki.

A főispán Nozdroviczky Lászlót a bogdányi járásba tiszteletbeli szolgabíróvá kinevezte; dr. Szentmiklóssy Jenő tb. szolgabíró pedig a dadai alsó járásból a nagykállai helyezte át.

Elöléptetés. Öfelsége a király Szabó József nagykallói járásbíró a VII. fizetési osztályba léptette elő.

Választás. Tegnap, megyebizottsági tagokul városunkban Oltványi Ödön, Paulusz Márton, Huray Sámuel, Hudák Károly, dr. Konthy Gyula, Balla Jenő, dr. Meskó László, dr. Ferlicska Kálmán, Leffler Sámuel, Kovách Győző és Juhász Etele választatott meg.

Pártgyűlés. A függetlenségi párt holnap a Koronában tartja meg pártgyűlését, melyre amiként már jeleztük több képviselő is lejön. Vasárnap az ipartestület helyiségében szervezkedési gyűlés volt, melyen a nagygyűlésnél javaslatba hozandó tisztikar és 200-as bizottság névjegyzékét állapították meg. Elég szép számmal jelentek meg a párthívek. Dr. Meskó László szép beszédet mondott a hazafelépítés politikai helyzetéről. A házszabály módosítását meg nem engedőnek jelentette ki. Orsovsky Gyula jelezte felolvasta Bory Bélának, a megyei függetlenségi párt elnökének a pártvezetőségéhez intézett levelet, melyben sajnálattal emlékezik meg Bő-

niczky Miksa lemondásáról és bizalommal tekint Meskó pártelnökké választása elé. A gyűlés alelnökké Dr. Bartók Jenőt, Barzó Mihályt, Zomborszky Jánost és Paulusz Mártont, jegyzökké pedig Orsovsky Gyulát, dr. Szabó Lászlót, Szabó Endrét és Zimmermann Rezsőt hozta a nagygyűlésnél javaslatba.

Próbahitszónoklat. A nyiregyházi stquo. izr. hitközség templomában a hitoktató, és magyar hitszónoki állásra pályázók közül, f. évi november hó 12-én szombaton délelőtt 11 órakor dr. Hirschfeld Manó rabbi ur, 13-án vasárnap délelőtt 11 órakor dr. Silberfeld Jakab rabbi ur meghívásra próbahitszónoklatot tartanak, melyre a hitközség összes t. tagjait és a szíves érdeklődőket meghívja az előjáróság. Holnap délelőtt 11 órakor dr. Kramer Jakab rabbi ur tartja próbahitszónoklatát.

Uj tiszti orvos. Gábor Menyhért, tiszadobi községi orvos, a Budapesten tartott tiszti orvosi vizsgálaton képesítve lett.

Selyemtenyésztési főfelügyelőség Nyiregyházán. A vármegyeselyemtenyésztésre rendkívül fontos döntés történt Szegzárdon, amennyiben városunkban főfelügyelőség szerveztetett, és annak vezetésével Szedrossy Béla bízott meg. Szedressy városunkban is jól ismert és kedvelt tisztviselő, aki gyakran fordult meg eddig is városunkban. Ez ideig is nagyon szép eredményeket értek el városunk és megyénk tisztviselői és most a főfelügyelőség felállítása által sokkal könnyebb lesz a népszerűsítés körüli teendőik.

Iskola ünnepély. A helybeli polgári leányiskola m. hó 31-én szép ünnepélyt rendezett a reformáció emléknepjén. Az ünnepélyt az iskola dalköre „Erős várunk nekünk az Isten” kezdetű ének hibátlan előadásával nyitotta meg. Dr. Bartók Jenő tartott azután remek beszédet, Jóna Ilonka a „Hit”-ről szavalt ügyesen, Siposs Margit olvasta fel azután saját dolgozatát, mely nagy tetszéssel találkozott. Hídegh Jolán „Jézus a vendég” című verset adta elő szép sikerrel. Békefi Margit „Patócsi Zsófia története”-ről tartott hatásos felolvasást. Kovács Gizi által a „Protestánsokhoz” cím alatt elszavalt vers is nagyon ügyesen lett előadva. Az ünnepélyt a dalkör rekesztette be a „Tebenned bízunk eleitől fogva” egyházi ének előadásával. Az ünnepélyen szép számmal jelentek meg a szülők és a tanúgy barátai.

Bárósítás. Alig pár hét előtt gelsei Gutman Izidor karcsvai földbirtokos fiverei bárói rangot kaptak. Akkor nagy feltűnést keltett, hogy a Gutmann fivérek negyediké az ungmegyei kimaradt a bárósításból. Most kikapott ennek a titka. Gutmann Izidortól 600,000 koronát kértek a bárói rangért, ő pedig ezt megadni nem volt hajlandó, s így csak három fivére jutott a főrendiház — kapui elé, de odabe már nem terjed joguk a lizetett csekély (?) taksáért. Ugy látszik, mégis választás tesz, hogy Tisza miniszterelnök úgy gyűjti a pénzeket; vagy talán újabb bankot akar alapítani a bukott magyar ipar- és kereskedelmi bank helyett?

Postahivatalunk tovább fejlesztése. A helybeli postahivatal főnöke Surányi Imre posta és távirat felügyelő nagyszerű meglepetést tervezett a közönség számára. Ugy akarta, hogy arról csak akkor vegyen a nagy közönség tudomást, amikor az be lesz vezetve, de lapunk kifürkészte a titkot, és most elújságoljuk olvasóink előtt. Ha visszatekintünk egy pár évre a múltba, meggyőződhetünk arról, hogy városunk postai szervezete örvendetesen halad előre. Rövid időn belül kaptunk városbeli telefont, nem rég létesült a megyei, legutóbb pedig az interurbán vezeték. A csomagoknak és a pénzküldeményeknek házhoz való kézbesítését, az automata gyűjtőszekrények bevezetését, táviratoknak kerékpáron való elkészítését, az állomási postahivatal felállítását, a postahivatali helyiség kibővítését, a személyzet szaporítását, új bélyeg árudák és gyűjtőszekrények felállítását alig egy pár évre tudjuk visszavezetni. Az elmondottakon kívül történtek a hivatal berendezésén, a táviróvezetékeken is olyan változtatások, melyeket laikus észre sem vesz, melyek azonban végeredményben mind oda hatnak ki, hogy a helyben feladott küldemények minél gyorsabban küldessenek rendel-

tetési helyükre és az ide érkezőket a címzett minél hamarabb kapja meg. A felügyelő sok utánjárással most kivitte, hogy folyó hó 1-étől a telefonközpontban 1 kezelő helyett egyszerűen ketten legyenek és hogy helyben a legújabb rendszerű postaszekrények szereltesse fel, végül hogy a levélanyagot kocsijáratok szedjék össze. 24 új postaszekrény lesz a napokban felállítva, amelyek mind olyan szerkezettel lesznek ellátva, hogy a levélanyag közvetlen a táskába, onnan pedig a gyűjtőkocsiba hull. Ezen rendszer mellett sokkal gyorsabb lesz a levélanyag beszállítása és biztosabb is, mivel a gyűjtő nem kézzel szedegeti ki a szekrényből és így esőtől, szél általi elkapástól teljesen meg lesznek védve a küldemények. Nyiregyháza város nagy területen fekszik, a gyűjtőszekrények is nagy távolságra vannak egymástól. A lovas járatok segítségével a levélanyag gyorsan lesz összeszedhető és a legelső vonattal továbbítható. A közeljövőben pedig az új vasuti állomásban olyan teljes berendezésű posta-hivatal lesz felállítva, melyen az átmeneti küldemények osztályozását is el lehetetlen végezni, minek előnyét főleg a vidék fogja érezni, mivel az átmeneti küldemények nem hozatnak be majd a városba, hanem ott lesznek feldolgozva és a legelső vonattal továbbítva. Habár sok tényező közrehatott az elmondottak létrejövételében, mindnyájunknak be kell látni, hogy lenni kell egy erős keznek, mely a fejlődést irányítja és azt legtöbbnyire létre is hozza. Surányi Imre az, aki nem kímél fáradságot, ha városunk és megyénk postaügyének előbbre viteléről van szó. Ő az, aki szerényen félrevonul az elismerések elől csupán azért is, hogy zavartalanul munkálkodhassék a tovább fejlesztésén. A vezetése és felügyelete alatt álló hivatalok tisztikara pedig a legjobb hivatalfőt tiszteli benne, aki nemcsak felügyel rájuk, de jó tanácsos is ellátja őket és szívesen mozditja elő érdekeiket. Elismerés illeti a személyzetét is, melynek tetemes része van a nyiregyházi postahivatalnak mintahivatallá való fejlesztésében. (S. Á.)

Szerelmi dráma. Városunk szomorú hírnévre vergődött a vidéki városok között. Rémesobbnél rémesőbb események sűrű egymás utánban játszódnak le. Vasárnap este is egy szép fiatal pár próbálta magától az életet eldobni. Simkovic Mihály szűcssegéd jó munkás volt azonban utóbbi időben betegeskedni kezdett és felgyógyulását remélni sem lehetett. Bálint (Bötykös) Zsuzsanna, Simkovicnak a választottja nem tudta nézni tovább a sovadást és kétségbe esett a bizonytalan jövő felett. Az Emke szállóba tértek be vasárnap este és ott szobát kértek. Leveleket irtak a melyben kijelentették, hogy egyetértőleg vállnak meg az élettől. Majd sűrű egymásutánba 4 durranás hallatszott és a közelben lévők az ajtót fel feszítették. A fiatal embert átlőtt szívvvel találták meg, a leányt pedig halálos sebbel szállították az itteni kórházba, ahol élet halál között lebeg. A tettesek iránt általános a részvét, mivel mindketten jó családból származnak és törekvésűkről voltak ismeretesek.

Tűz. Mult szombaton este, Feldman Samuel sima pusztai lakosnak összes szalmája leégett. A tűz keletkezésének oka ismeretlen.

Sáray Elemérről a budapesti primásról, kit még lehetetlen volt elfelejtenünk, lehetetlen még nem emlékeznünk, akkor, mikor már a fővárosi sajtó is magasztalja és dicsőímszokat ír róla. Önállósította magát és nem áll, mint a rossz nyelvek mondják, hogy összekülönbözött volna Benczy Gyulával. Most a Commerce kávéházban játszik, és Budapest műértő közönsége töri magát, hogy hallgathassa a mi Elemérrünket, kinek rendszeresen szervezett kara, a zeneirodalommal halad együtt, és művészi kötelességének tartja a legújabb darabokat betanulni, hogyha majd körutra megy, szerezzon dicsőséget és huzzon belőle nekünk is. Mint értesülünk, rövid idő kérdése, hogy egy pár napot töltsön zenekarával Nyiregyházán is. Tárt karokkal várjuk. (G.)

Színházi hírek. Szintársulatunk november 8-án átjön hozzánk két előadásra. Két nagy-sikerű ujdonsággal jönnek, mely már előre is biztosítja a teit házat. Színre kerül november 8-án kedden a Nemzeti színház legújabb

színműve a „Radnóthyé.” A színmű szereposztása a következő: Radnóthy — Palágyi Lajos, Margit — P. Menszáros Margit, Andor — Csontos Gyula, Olga — Jeszenszkyne, Barkay — Csiky László, Sass — Sebestyén, Pinczérleány — Szabóné. November 9-én szerdán lesz a premierje Beóthy László kitűnő vígjátéknak, melynek a címe „Fölösleges férjek.” A vígjáték először a Királyszínházban került színre óriási sikerrel s azóta állandóan műsoron van. A vígjáték szereposztása a következő: Pataky Akos — Sebestyén Géza, Lenke — Szabó Irma, Irén — Hahnel Aranka, Teréz — Havasy Szidi, Riz Pál — Krémer Jenő, Révész — Csontos Gyula. Löw és Barna — Csiky László, Klári — Szabó Károlyné, Miska — Szabó Károly. E két ujdonságra jegyek mátol kezdve előre válthatók.

A halál torkában. Rémes jelenetnek voltak szemtanui azok, akik kedden délelőtt a piacon tartózkodtak. Bognár István közhuszárral egy tiszti paripa elragadt a bródi vám mellett és örületes vágatással nyargalt a piac felé. A huszár tehetetlen volt a megvadult állattal szemben. Folyton és torka szakadtából kiabált a járókelőkre akik rémülten menekültek az utból. A beltérre érkeztek Sztanczel András taligás keresztbe állt az uton és késő vette észre a feléje rohanó huszárt; kitérni, vagy elhajtani már nem tudott és az agyongázolás már elkerülhetetlennek látszott. A megvadult ló egyenesen a taligának rohant az utolsó pillanatban azonban a ló óriásit ugrott és a taligába fogott ló felett magasan repült át. A tulsó oldalon azonban a hátsó lába beleakadt a taliga rudba, melyet összetört. A ló és lovasa végig terült a kövezett uton, sőt a taligába fogott ló is összerogyott. Az összefutott tömeg felállította a huszárt és az összerogyott lovakat, melyek súlyosan sérültek meg. Szerencse, hogy a taliga keresztbe állott az uton, mivel a paripa egyenesen az élelmi piac felé szaladt és csak a véletlen mentette meg az ott lévő és több százra tehető asszonyokat az elgázolástól.

Meglötte magát és a kedvesét. Kedden viradólag gyilkosság és öngyilkosság történt városunkban. Bögös Gábor császárszállási lakos Teréz nevű leánya a Virág-utcán lakó egyik uri családnál szolgált. Lados István közhuszár elakarta venni Bögös Terézt és régibb idő óta udvarolt neki. A Virág-utca csendjét 2 pisztoly durranás verte fel és az összefutottak 2 véreben fetregő alakot találtak az udvaron. Rövid vonaglás után mindketten kiszenvödtek és sirjukba vitték annak titkát, hogy közös elhatározás folytán válltak-e meg az élettől, vagy pedig, hogy Lados orozva lötte-e meg a leányt. Szerdán felbonczolták a halottakat, de bonczolás sem tud kellő világosságot vetni az eset titkzatosságára.

Lopott lovak. Mikó Albert és Nagy Gábor, turai lakosok, mult hétfőn este, lovaikat kinyűgözték a kertjük alatt levő legelőre. Esteli 9 órakor keresték a 4 benyűgözött lovat, de már akkor feltalálni képesek nem voltak. A tulajdonosok bejárták már az egész környéket, de lovaikról nem tud senki semmit. Minden jel arra mutat, hogy a lovakat ellopták. Előző nap egy csapat cigány szekerezett át Turán, valószínűleg ezek vitték el a lovakat.

A Báro Hirsch egylet tagjainak száma örvendetesen szaporodik városunkban. Nem csoda mert a vezetőség a legnagyobb kedvezményeket nyújtja tagjainak, legutóbb elhatározta, hogy az egyesület 15 éves fennállása alkalmából a f. évi november és december hónapban belépőknek a lehető legnagyobb kedvezményeket nyujta. A központi vezetőség ugyanis megengedte, hogy mindazoknak, a kik f. évi november 1-től december 31-ig tagul jelentkeznek, a beiratási és orvosvizsgálati díjon kívül az összes mellékilletékek elengedtesse, vagyis, hogy az illetők csupán az első havi nyugtát kötelesek a könyv kézbesítésekor kifizetni.

Kivándorlási hajók indulása Fiuméből. Fiuméből november 10-én a magyar-amerikai hajó-járat Ultónia, november 24-én pedig a Slavónia nevű hajója indul Newyorkba. A III. osztályu utasok a hajó indulását megelőző két napon már Fiumében is ingyen ellátást

kapnak. Bővebb felvilágosítást díjtalanul ad Britz Miksa nyiregyházi megbízott. (Lakik Iskola-utca 3. szám alatt.)

Az Uránia lapunkban már jelzett 3 előadására a jegyeket Jakabovits Fanny k. a. dohánytözsdejében lehet előjegyeztetni.

Gyilkossági kísérlet Nyirbátorban. (Nyirbátori munkatársunktól). Olyan história ez, mintha a „Fliegende Blätter” katona élcei közül ugrott volna ki az élet szinpadjára, helyesebben egy bátori csinos kis lakásba, hol hétfőn éjjel nem csekély ribilliót keltett.

X.-né csinos, fiatal asszonyka, ki borzasztóan félénk természetű; mi elvégre nem nagy csuda számba megy, mert hát csak néhány hónapja, hogy férjhez ment, s még nagyon hozzá van szokva férje védő karjaihoz.

Hétfőn este azonban a fiatal férj azzal a kijelentéssel lepte meg vacsora után a menyecskét, hogy némi sürgős dolga volna, melyet okvetlen el kell végeznie. Valójában ugyan Mérés, vagy Takácshez készült a derék férj, de hát az ilyesmiről a fiatal „tapasztalatlan!” . . . menyecskének fogalma sincs, s így történt, hogy férj uram minden zivatar nélkül jutott a szabadba, míg az asszonyka, egy Beniczky-nével kezében végig dőlt a kezevén. Előbb azonban végig kutatta a szobát, még az ágy alatt is nem e bujt el az a bizonyos „Ismeretlen tettes” ?!

Este 11 óra felé járhatott már az idő, mikor a magányosan maradt asszonykán valami leküzdhetetlen félelem vett erőt, valami olyan nyughatatlan, mint a milyen a bekövetkező nagy katasztrófák előjeleként szokott feltámadni . . .

Olvasni próbált, de nem tudott. Félelmében már kiakart menni a konyhába alvó cselédhez, midőn léptek zajja és halk suttogás arra kényszerítették, hogy szinte köv meredve állva maradjon.

Egy pillanat alatt átcsikáztak agyán mindama rémes dolgok, melyeket holmi hűtlen cselédekről és szeretőjükről hallott, kik urnőjükkel borzalmas vérfürdőt rendeztek. Szinte torkán érezte már annak a bizonyos konyhakésnek aczélós élet . . .

Néhány pillanatig habozott még, aztán vállaira kapva egy kendőt, az ablakon keresztül kijutott az utcára s a hosszas keresés után a nagy tözsde előtti padon aludva talált a rend éber örök remegve jelentette:

— Jöjjön fel hozzám! Gyilkosok vannak a konyhában! . . . Azóta már bizonyára meg is ölték szegény cselédemet . . . Siessen, siessen! . . .

Aki ismeri a bátori rendőröket, az jól tudja, hogy a mi derék rendőrünk hivatásuk teljesítésében sem feledkeznek meg az Uristenről, így nagyon természetes, hogy a mi rendőrünk is önkéntelenül egy „Miatyánk”-ot rebegett el a „gyilkos” szó hallatára, s nem csekély önuralommal lépett a konyhába, hol már ő is legelső sorban a „Vérben fekvő” cselédet kereste.

Meg is találták a jámbor leányzót, de nem „vérben fekvő”, hanem „ágyban párnák közt” s mélységes hortyogása elárulta, hogy fogalma sincs arról, hogy két kíváncsi rendőrszem fürkésztve tapad rá.

A rendőr már kellemesen csalódva távozni készült, mikor hirtelen, miként a menydörgés, erőteljes tüszszentés hallatszott a konyhaszekrényről, mely zajra még a mélyen alvó cseléd is felébredt . . .

A fiatal menyecske remegve kapaszkodott a rendőrhoz, ki a maga részéről — elrebege még egy „Miatyánk”-ot — azon tanakodott, ne egészítse-e ki magát még néhány rendőrrel, midőn váratlanul kinyílt a konyhaszekrény ajtaja s egy hatalmas alak kiáltott be a konyha sötétjébe:

— A menydörgött menyő csapjon a naacságádba Kati! Hisz itt rettenetes mód bűdös van. Nem bírom ki tovább ebben a szekrényben! Tele van ez naltalinnal, — ordította és tüszszentett akár egy jorikói trombita.

Néhány pillanat alatt meg volt a megoldás. — Kati a cseléd töredelmes vallomást tett némi szerelmi históriáról, mire a rendőrszem czigánykereket hánytak erkölcsi felháborodásai.

Csak a tüszszentő alak — egy fess baka trombitás, ki a szemlére kürtölte össze a kiszolgált hadfiakat. — lett mesésen csendes s

a hadseregtől megszokott előzékenységgel kezét csókolva a fiatal asszonykának, ünneppélyesen megfogadta, hogy nem fog többé: . . . „trombitálni az ezred trombitán” a konyhaszekrényben . . . (K—n B—i.)

Feltartóztatott kivándorlók. Kedden délután a helybeli vasuti állomáson Kis Imre ibrányi lakos, egy csomó gyermekkel jelent meg. Ugy Kis Imre, mint kísérői, hatalmasan meg voltak pakolozva különféle közszükségleti tárgygyal. Pozsonyi János rendőr-biztosnak feltűnt a furcsa csoport és igazolásra szólította fel őket. Megállapította, hogy Kisnek a kíséretében volt Karázi Bertalan 14 éves, Karázi Mihály 12 éves, Karázi Sándor 9 éves, Karázi Mária 6 éves és Karázi Borbála 16 éves. Keresztkérdések alá fogta a rendőr-biztos őket és amikor belezavartak beismerték, hogy utlevél nélkül Amerikába törekedtek. Rendőrségünk elutaztatta őket, de a falujukba.

Meglőtt leány. Mára viradólóg városunkban Soltész Ferencz Konczos Juliánát meglötte. Sebe súlyos de nem halálos.

A féláru vasuti jegyek. Az államvasutak igazgatósága a következő hirdetményt teszi közzé. A féláru vasuti jegy váltására jogosító arcképes évi igazolmányok az 1905-ik évre idejekorán való érvényesíthetése végett a m. kir. államvasutak igazgatóságához (VI. Andrássy-u. 73.) ez évi nov. 10-től kezdődve legkésőbb december 31-ig beküldendők, azok az igényjogosultak pedig akiknek ily igazolványuk még nincs, de az 1905-ik évre váltani kívánnak, az igazolvány kiállítását ugyancsak a fenti időközben kérelmezhetik. Figyelmeztetjük az érdekelteket, hogy akik az arcképes igazolványt meg nem szerzik, vagy ez iránt elkésve folyamodnak a rendszeresített utazási kedvezményre való igényt az 1905. év folyamára úgy magukra, mint családtagjaikra nézve elvesztik. A nyugdíjasok a lakóhelyükre illetékes közigazgatási hatóság által nyugdíjas minőségüket és azt, hogy díjazott tisztiséget, vagy fizetéssel járó hivatalt nem viselnek, folyamodványaikon igazoltatni tartoznak.

Adófizetési halasztás. A m. kir. pénzügyminister engedélye folytán azon mezőgazdasággal foglalkozó adózók, kiknek évi előírása a 100 koronát meg nem haladja, adójuknak 1905 auguszt. 31-ig leendő kifizetésére halasztást nyerhetnek, ha ez iránt f. évi nov. 30-ig a kir. pénzügyigazgatóságához, vagy a kir. adóhivatalnál kérvényüket beadják, vagy szóval előterjesztik. A beadványok bélyegmentesek.

Közélet címen rendkívül tartalmas és szókimondó lapot kaptunk a héten Ungvárról. A lap politikai és társadalmi tartalma. A hetenkint megjelenő lapot Tamássy József és dr. Reisman Henrik szerkesztik. Amikor a politikai tekintetbeni testvérlapot melegen ajánljuk olvasóink figyelmébe, szívesen gratulálunk a szerkesztőknek. Az Ujpart eszméi az egész országban terjednek és közel látszik az az idő amikor diadalmaskodni fog a több erőltetett elv felett.

Amerika és öngyilkossági kísérlet. Ramocsaaházról értesítenek bennünket, hogy Gutti Ferencz, ottani lakos, ingóságait pénzzé tette és terményekre is vett fel több felöl előleget. Egy szép napon azután bucsut mondott a falujának és utrakelt az Ujvilágrész felé. A felesége annyira bánkódott urának eltávovása felett, hogy felakasztotta magát, de tettét idejében észrevették és megmentették az életnek.

Az ebmarás ellen való védőoltás. Egy megyei alispán azt a javaslatot terjesztette a belügyminiszter elé, hogy miután egy előfordult konkrét esetben veszett kutya által megmárt gyermek szülei a gyermeknek államköltségen való fölszállításába, illetőleg beoltásába nem egyeztek bele, a veszett vagy veszettségre gyanus állat által megmárt kiskorúaknak védőoltásban való részesítése szabályrendeletben kötelezően mondassék ki. A belügyminiszter az alispánhoz intézett rendeletében kijelentette, hogy újabb ok fenforogását nem látja arra, hogy az e tárgyban kiadott körrendelet, a mely szerint a megmártakat akaratak ellenére beoltani, illetőleg velük szemben erőszakot alkalmazni nem lehet — módosíttassék. Ehhez képest a kiskorúakkal szemben sem követhető más eljárás.

A hatósági közegek feladata adott esetben csak az lehet, hogy az érdekelteket igyekezzenek rábirni arra, hogy a Pasteur-féle intézetet fölkeressék. Nem tartjuk helyesnek a miniszteri döntést, mert a veszett eb által megmárt egyéneknek oltatlanul hagyása olyan veszélyt rejt magába az emberiségre nézve, hogy azt egyesek tudatlanságára visszavezethető vonakodás nem indokolhatja.

Orvosok nyugdíja. Jász-Nagy-Kun-Szolnok megye törvényhatósági bizottsága rendkívül életre való eszmét fogadott el a legutóbbi gyűlésében. Kimondotta ugyanis, hogy a városi községi és körorvosok részére nyugdíjalap létesítését halaszthatatlannak tartja, e tárgyban megkeresi Magyarország összes törvényhatóságát és felír a képviselőházhoz, Beigazolt tény ugyanis, hogy a községi orvosi állásokra a miatt nem pályáznak orvosaink, mert a kis jövedelemből nem tudnak félre rakni és a családlo elhalálása esetén nélkülözésnek van az orvos családja kitéve. A nyugdíj alap létesítése folytán nem fognak idegenkedni az orvosok a községi és körorvosi állások elfogadásától, mi által a falvak egészségügyének javulása fog bekövetkezni.

Gyógyítható-e a tuberkulózis? Az újabb kor orvosi kutatásai erre a kérdésre igenlő választ adnak. Számos eset fordult elő, melyeknél a tuberkulózis természeti befolyások által teljesen elenyészett. De a természet az orvosoknak szereket is adott kézhez, hogy azon eseteket, a melyekre a természet sajátos befolyása hatást nem gyakorol, gyógyítsák, de legalább is enyhítsék. Tiszta, egészséges levegő mellett a „Sirolin” ily hatásos szer a tüdőbajosok kezelésénél. „Sirolin” egy kellemes szagu, jó ízű szirup, mely már rövid használat után nehéz eseteknél is felette kedvező eredményeket ér el.

Érdekes mai hirdetési rovatunkban található Sámuel Heckscher senr Hamburgi szerencse jelentése. Ezen cég a nyeremények gyors és titoktartás melletti kifizetések által az itteni vidéken is a legjobb hirt szerzett meg. Ez által ezen hirdetésre már e helyen is felhívjuk a t. olvasó figyelmét.

Dietrich-féle tearumok, Czuba-féle Cognac, Orosz tea, kávé és legjobb fűszerféléket, ugyszintén mindenféle vadász töltények, m. kir. löpor. serét dugasz és játszó kártyák legjutányosabban beszerezhetők Hirschler M. cégénél, Nyiregyháza, az Orosi- és Iskola utca sarkán. 1/8 klg. legfinomabb tea 75. krajczár.

Termény árak:

Buza	9-10— 9-35
Rozs	6-55— 6-70
Árpa	6-80— 7-00
Zab	6-60— 6-70
Tengeri	8-20— 8-30

KÖZGAZDASÁG.

A gyümölcsös.

Lapunknak ezen cikket közlés végett a földmívelésügyi m. k. minister 8327/04. eln. sz. alatt küldte be.

Irta: **Molnár István** országos gyümölcsészeti ministeri biztos.

Az alvó szemzést július végén, augusztus elején kezdjük meg a csonthéjas gyümölcsöknél és augusztus végén, szeptemberben is folytathatjuk az almaféléknél. Az alvó szemzés még az oltás évében megered ugyan; de csak a jövő tavasszal hajt ki; minek biztosítása végett az alanyt nem szabad a szemzés felett visszametszeni, hanem legfőljebb az erős alany éves vesszeit szabad fent 1—2 centiméterrel megcsonkítani.

A szemzést következőleg végezzük: Leveszszük éles késsel a szemzőhajtásról a kellően kifejlett szempajzsot, miután e hajtásról a levelek már előzőleg leszedettek és csak a levélnyel hagyatott meg azokon. Most a simahéju alany északi vagy nyugoti oldalán egy T alakú bemetszést teszünk. Ezután a héjat a kés hátával jobbról-balról felszabadítjuk és a levágott szempajzsot a hasítékba beletoljuk. Erre a szemzést bekötjük úgy, hogy a nemes szemet szabadon kihagyjuk és készen vagyunk a szemzéssel. 8—12 nap mulva megnézzük szemzéseinket,

A hol a szempajzs levélnyele érintésünkre lehull, ott a szemzés megeredt s ezeknél 3-4 hétre a kötélüket eltávolítjuk. Hidegebb vidékeken csak tágasabbra eresztjük és csak tavasszal vesszük le. Az oltást épp és csak a szemzést is, a legjobban megugy, mint a szemzést, a gyakorlatból, miért is igyekeztünk a faiskolát vezető tanítótól, vagy valamely kertészről ezen fontos és szép műveltet eltanulni.

A megeredt oltásokkal és szemzésekkel a következő mulaszthatatlan dolgunk lesz.

A megeredt alvószemzést a következő tavasszal a nemes szem felett 8-10 cm.-re csapra visszavágjuk és az alanyon levő szemeket ujainkkal elszedjük úgy, hogy csak a nemes szem maradjon meg és csakis az hajthasson ki. Mikor a nemes szemből eljövő hajtás a 14-16 cm. hosszúságot elérte, akkor a gyenge nemes hajtást a szem felett meghagyott csaphoz kötjük, hogy egyenesen nőjön. Juliusban aztán, midőn a hajtás már megfásult, a hajtás töve felett az alany csapját vigyázva lemetszük, ha azután ezen nemes vesszéből magasabb törzset akarunk nevelni, akkor a hajtás végén levő vezérrügyet tovább engedjük nőni, az oldalhajtásokat pedig 4-5 cm.-re visszacsipjük, minden jövő évben pedig simán eltávolítjuk. A hol azután fent a koronát akarjuk képezni ott a vezérhajtáson kívül és mindjárt az alatt, 3-4 oldalhajtást is egészen meghagyunk. Ha a vezérrügy elfagy, vagy megromlik, akkor alább egy ép és jó helyen álló szemet keresünk ki és e felett 8-10 cm. hosszú és a szemektől megfosztott csapot hagyva, metszük vissza az oltvány vesszejét. E csapot, mikor már felesleges, szintén el kell julius vége felé távolítanunk.

A tavaszi megeredt oltásoknál a 2-3 szemes oltóvesszéből 2-3 nemes hajtást nyertünk. Ezek közül a legfelsőt és erősebbet karóhoz kötjük, az alatta levőket pedig 5-6 cm. hosszúságban visszakurritjuk; a jövő tavasszal ugyanezeket töben eltávolítjuk. A karóhoz kötött nemes vesszéből azután éppen úgy neveljük fel a fa törzsét, mint az imént a szemzésnél elmondottam.

Tavaszi oltáshoz célszerű az oltóvesszőt már november-, decemberben megszedni; ha nem volna megfelelő fajtájú oltóvesszőnk, azt valamely állami faiskolától vagy intézettől meghozathatjuk.

Az átoltást olyan erőteljes és nagyobb fáknál szoktuk megtenni, amelyek nem teremnek, noha virágoztak; továbbá olyanoknál, amelyek nem jó fajtájú gyümölcsöt teremnek. Április közepén tul az ily fának karvastagságu ágait arányosan lefűrészelve, a metszlapot késsel simára faragjuk és az ágakat héj alá beoltjuk. Vastagabb ágba tehetünk 2-3 oltóvesszőt is. Csonthéjas gyümölcsnél visszavágjuk a fa ágait és az így nyert kövér hajtások közül az erősebbekbe bele szemzünk, a többit pedig eltávolítjuk. Az ilyen átoltásnál a sebeket oltóviaszszal mindig kenjük be.

Mint már mondtam, diót, mogyorót, szelid gesztenyét, mandolát, besztecei szilvát magról is nemesen lehet szaporítani és így ezeknek nemesítése felesleges is, de nehéz is. Ezeknél a szebb és nagyobb magvakat őszszel, mélyen felásott földbe, egymástól 30 cm.-re zsinór mellett kihuzott 4-5 cm. árkocskába ritkán elvetjük és az árkot beföldjük. Hol a magvakat az egerek és varjuktól féltjük, ott célszerű egy deciliter nyers petróleumot 5 liter langyos tejjel összekeverni és a magvakat egy óráig benne áztatás után a földbe vetni. Ezen gyümölcsnemek csemetéit a vezérszem után hagyjuk nőni és csak az oldalhajtásokat szedjük el június elején tőből, hogy a törzs sima és egyenes maradjon. Célszerű a csemetéket egy év múlva kora tavasszal kiszedni, gyökereket hosszának egyharmadát levágni és újra ültetni, de most már 50 cm. sor- és csemete-távolságban, hogy fává fejlőd-hessenek.

Gyümölcsfát lehet kiültetnünk udvarunkra, a házi kertbe külön gyümölcsbe, szőlőnkbe, a táblák kerületére vagy a szőlők aljába.

A ház körül és az udvarba csak úgy ültessünk gyümölcsfákat ha azokat a házi állatoktól és gyümölcsüket a ház népétől,

avagy a bejáróktól meg tudjuk védeni. Más-különb az udvarba inkább eperfát ültessünk amelynek gyümölcsét a baromfi tenyésztésre, leveleit pedig a selyem-hernyó tenyésztésére lehet felhasználnunk.

Kerítéssel körülvett, védett házi kertekben legbiztosabban van a gyümölcsfa; oda törekedjék tehát minden gazda, hogy a házi kertben legyen minden időben egészséges és nemes gyümölcse.

Miután az ily kertnek alját zöldség-félék vagy kapás növények termelésére akarjuk használni, ez okból e területet egészen nem szabad beárnyékolni, hanem köröskörül a kerítés mentén — attól mégis két méterrel befelé, továbbá a kert két felé osztó főt mentében két oldalról lehet csak a gyümölcsfákat ültetni.

Az udvarban az árnyék nem árt, sőt tűzveszély szempontjából célszerű is ha nagy fák védik a háztetőt; ide tehát magas 1 m. 80 cm. vagy 2 m. törzsszel bíró fákat ültessünk.

(Folyt. köv.)

Szerkesztői üzenetek.

W. L. urnak. Versében vannak elég jó kitételek, de a kidolgozás gyenge, kisebb lapban meg is jelenhetne, azonban lapunk mértékét meg nem üti s így sajnálatunkra nem hozhatjuk. Jobbat kérünk.

Z. J. urnak. Szerkesztőségünk a cikkek íróit nem árulja el és a legnagyobb titoktartásról előre is biztosíthatjuk. A közleményeket azonban feltétlenül kérjük még az esetben is aláírni, hogy ha a kéziratát ismerjük, mivel ez szerkesztőségi elv és a fenn álló törvények is megkövetelik.

K. Béla urnak. Szívesen látjuk. Rövidesen sorát ejtjük.

Sz. L. urnak. Besoroztuk. Erről a számról lekéselt.

Z. R. Nyiregyháza. Beküldött verseiből látom hogy fiatal ember. Fogadja tehát tanácsomat, és nagyon is korai szerelmére keressen irt a szorgalmas tanulásban. Névtelenül beküldött dolgokat senkitől sem közlünk. Vigasztalja önt tehát ez.

K. L. urnak. A levelében foglaltakat telefonon közöltük az állomás főnökkel, aki a legnagyobb készséggel ígérte meg a felhozottak orvoslását. Este a legutolsó vonat elmenetele után csak egy negyedórával oltják el ezután az állomáshoz vezető uton a lámpákat. A pénztárak kellő időbeni nyitását maga az állomás főnök fogja ellenőrizni. A perron órájának vissza helyezése ügyében is meg lesz a szükséges intézkedés téve. Személyesen fogunk utánna nézni a hiányok pótlásának, és hisszük, hogy felszólamlásunkra nem lesz szükség, mivel az új állomásfőnök szívesen teljesíti a nagy közönség jogos kívánságait. (Üdvözet.)

Nyilttér.*)

Dr. Guttman Zsigmond

ügyvéd irodáját

Nyiregyházán, Vármegyeház-tér 16. sz. Nádassy-féle házban megnyitotta.

Dr. Furman Lajos

ügyvéd, irodáját Nyiregyházán, Vármegyeház-utca 10-ik szám alatt, a görög kath. paplakkal szemben megnyitotta.

*) E rovat alatt közlöttékért nem vállal felelősséget a Szerkesztőség.

Lichtmann Vilmos

különlegességi gazdasági gépek és műszaki cikkek gyári raktára

NYIREGYHÁZÁN.

Raktáron tart és szállít: jobb gyártmányu, mindennemű gazdasági gépeket. A közeledő őszi időnyre különösen ajánlja legkedveltebb szóró- és sorvetőgépeket; egytetemes acél-ekéket; egyéb talajmunkáló gépeket; továbbá: borsajtókat és szőlőzúzókat.

Az általános takarmányszűke miatt pedig sürgős beszerzésre ajánl:

takarmánykamra berendezéseket és különálló szecs kavágókat

kézi- járgány-, és gőzerőre.

Ezenkívül elvállal: malom és szesgyár berendezések létesítését és minden e szakba vágó üzleteket előnyös feltételek mellett.

Főüzlet: Nyiregyházán, Gróf Károlyi-téren (a Vasut-utca mentén.)

Fiók-üzlet: Mátészalkán.

Felix gyógyfürdő Nagyvárad mellett.

Téli és nyári gyógyhely.

Európa leggazdagabb természetes kónes hévvíz forrása 49° c. 17. millió liter napi mennyiség. **Reuma, csúsz és köszvény ellen,** ivó és fürdő gyógymód.

Téli idény ez évben bevezetve.

165. kényelmes lakószoba ez évben ujonnan berendezve. 70 holdas park és erdő. Évi forgalma hétezer állandó fürdővendégnél több. — Nyáron naponta 16. télen 4 vonat közlekedés, állandó fürdő orvos, vasútállomás, posta, távirda, telefon a fürdő telepen. Prospektus kívánatra ingyen és bérmentve. Penzió, okt. hó 1-től, május 1-ig. Fürdés és teljes ellátás hetenkint:

tizenhét forinttól feljebb.

HIRDETMÉNY.

A Kótaji utca 48. szám alatt 3 szobás, melléképületekkel ellátott

1903-ban épült lakóház több évre

BÉRBE KIADÓ.

Az ugyanazon utcában 60 sz. alatt levő kényelmes, melléképületekkel ellátott lakóház kedvező feltételek mellett, 600 □ szőlő és jól kezelt gyümölcsösrel eladó

Értekezhetni: **TORNAY ISTVÁN**

fűszer üzletében ugyanott.

SIRKÖVEK

mindenféle alakban, nagyságban és a legolcsóbb árak mellett kaphatók:

Führer Zsigmond Fiainál
Nyiregyházán, Vármegyeház-u. 5. sz.

Tisztelettel értesitem a n. é. hölgyközönséget, hogy:
bevásárlási utamból hazaérkeztem.

Női- és gyermek-felöltő! Női modell!!

Kalaptermemet az újdonságok legújabb és legolcsóbb vivmányaival ruháztam fel, ugymint:
 a legdivatosabb és legfinomabb fekete és színes havelok, őszi kabátok

tíz koronától feljebb.

Fekete és színes őszi köpenyek 18 koronától feljebb.

Téli modell különlegességek női és gyermek felöltőkben, bámu-
 latos olcsó árak mellett nálam kaphatók:

Tisztelettel: **Halmágyi Sámuel utda,** legnagyobb női divat, felöltők, és model alap áruháza, Tokaji-utca 1. szám.

Minden család pénzt takarít!

Remek 6 szem. kávé készlet minden színben csak 95 kr. f. 1.40 f. 1.90.	Finom ajour 6 sz. kávé készlet minden színben csak f. 2.20 f. 2.90 f. 3.45			Remek 6 szem. vászon damaszt garn. csak f. 2.10 f. 2.90 f. 3.40 f. 3.90	Szép mintázott vászon törülköző 6 drb. csak f. 1.25 f. 1.72 f. 1.90 f. 2.10
30 rőfös vég esodavászon csak f. 3.65	30 rőfös vég bőrvászon csak f. 4.15	30 rőfös vég irlandi vászon csak f. 4.95	30 rőfös vég gyöngy vászon csak f. 5.45	30 rőfös vég rumburgi vászon csak 5.60	30 rőfös vég 1-a rumburgi vászon csak f. 6.40
50 rőfös vég bőrvászon csak f. 8.25	50 rőfös vég irlandi vászon csak f. 9.45	50 rőfös vég rumburgi vászon csak f. 10.40	30 rőfös vég jó minőségű chiffon csak f. 4.65	30 rőfös vég R. chiffon csak f. 5.40	30 rőfös vég R. R. chiffon csak f. 6.85
30 rőfös vég esikos kanavász csak f. 3.25	30 rőfös vég esikos és kockás I-ma kanavász csak f. 4.55	30 rőfös vég finom kanavász csak f. 5.40.	35 rőfös vég kanavász különlegesség csak f. 6.40	30 rőfös vég fehér esikos esinvat ágyhuzatra csak f. 6.35	30 rőfös vég virágos fehér esinvat ágyhuzatra csak f. 7.40
Remek női ing vászonból kézi himzéssel csak 85 kr. f. 1.15 f. 1.55.	Remek női chiffon ing schweizi himzéssel csak f. 1.10 f. 1.42 f. 1.74	Remek női háló corseta nagy választékban csak 98 kr. f. 1.25 f. 1.56	Remek női chiffon nadrág csak 90 kr. f. 1.18 f. 1.45	Remek chiffon alsó szoknyák himzéssel csak f. 1.35 f. 1.75 f. 2.25	Remek cloth és posztó alsó szoknyák csak f. 1.65 f. 2.15 f. 3.22
Varrás nélküli vászon lepedő 2 m. hosszú és 1 1/2 m. széles csak 92 kr.	Varrás nélküli remek vászon lepedő 2 m. hosszú, 1 1/2 m. széles csak f. 1.05	Nemzetközi keresk. ügynökség Budapest, Kerepesi-ut 65. szám, 1. em.		Remek selyem cloth paplan minden színben f. 3.95	Remek caschmir paplan minden színben csak f. 3.55

Alkalmi vétel.

SULYOK JÁNOS

órás és ékszerésznél kaphatók a legolcsóbb órák és ékszerek

Nem kell Bécs sem Budapest!

Valódi system **Roskopf** órák 3 évi jótálás mellett 5 kor., belső üveg kerettel 7 kor. Ébresztő órák 3 koronától feljebb.

Ütő inga órák 10 korona 5 évi jótálás mellett, 8 napos sulylyal 26 korona.

Valódi Khina ezüst gyertyatartók 8 koronától feljebb.

Ezüst óraláncok kövel, vagy hosszú, darabja 4 korona.

Arany gyűrűk 5 koronától feljebb.

Gyermek függők 14 kar. aranyból 3 koronától feljebb.

Két fedelű nikkel órák 9 korona.

ezüst órák 11 korona.

Vidéki megrendeléseknél csakis esomagolás számítatik fel.

Menyasszonyi kelengyék!

Divatszövetek a legfinomabb kivitelig.

Angol és Schottis kelmék ruhákra és costümökre.

Blous-szövet különlegességek.

Blous-selymek különösen schottis selymek egyes blousokra nagy választékban

Női és férfi kész fehérnemű, pamut- és cérnavasznak, fehér és színes asztalkészletek, törülközők, zsebkendők.

Legújabb barchetok, flanellokbán nagy raktár. Blous flanellek gyönyörű mintákban.

Őszi divat újdonságok!

Futó és Sopha szőnyegek, plüss kocsi-takarók, ágyterítő készletek, csipke- és gyapju függönyök

rendkívül nagy választékban.

Fenti cikkek csakis a legdivatosabb és legújabb kivitelben, gazdag választékban vannak raktáron s **a legszolidabb árak mellett** árusittatnak el.

A n. é. közönség b. pártfogását kéri:

UNGÁR LIPÓT divatáruháza

Margit flanel gyönyörű mintákban 1 méter 56 fillér.

!! SZŐLŐVESSZŐ!!

A világhírű **DELAWARE** adja a legjobb bort! Oltani, permetezni nem kell!!

A phyloxeraának ellenáll!!!

Leírását ingyen küldöm meg bárkinek. Nagymennyiségű delaware vessző és szőlőoltvány eladás!

Czim:

Szigyártó Nagy Mihály
Felső-Segesd.

Lugas vesszők 20 drb. két óriással csak 10 korona.

528/1904. v. szám.

Árverési hirdetmény

Alulírott kiküldött végrehajtó az 1881. évi LX. t.-cz. 102. §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a debreczeni kir. járásbíróóság 1903. Sp. IV. 540/3. számú végzése folytán Dr. Révi Nándor debreczeni lakos végrehajtató javára Klein József vencesellői lakos ellen 74 kor. 80 fill. tőke ennek 1903. évi júniushó 18 napjától számítandó 5% kamatai és e hird. és hírl. közlés díjával együtt eddig összesen 80 kor. 85 fill. perkötség követelés erejéig elrendelt kielégítési végrehajtás alkalmával bíróilag felülfoglalt és 740 kor. 80 fillérré becsült szoba butorok, bolti berendezés és árucikkek stb.-ből álló ingóságok az alap és felülfoglaltatók követeléseire erejéig is nyilvános árverés útján elfognak adatni.

Mely árverésnek a nyiregyházi kir. járásbíróóságnak 1903. V. 1871/6 számú kiküldést rendelő végzése folytán a helyszínén, vagyis Vencesellőn alperes lakásán leendő eszközlésére 1904. évi november hó 7-ik napjának délelőtt 1/2-12 órája határidőül kitűzetik és ahhoz a venni szándékozók ezennel oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok ezen árverésen, az 1881. évi LX. t.-cz. 107. §-a értelmében a legtöbbet ígérőnek becsáron alul is eladatni fognak.

Az elárverezendő ingóságok vételára az 1881. évi LX. t.-cz. 108. §-ban megállapított feltételek szerint lesz kifizetendő, a tett fizetés betudandó. E hird. általam egy helyi lapban közzé téve.

Kelt Nyiregyházán, 1904. évi október hó 23. napján.

Szántó Ármin, kir. bir. végrehajtó.

Legnagyobb
nyeremény sze-
rencse esetén
600.000 Márk

SZERENCSE JELENTÉS!

Nyereménye-
kért az állam
szavatul.

Meghívás a részvételhez, szerencse eseményhez.

Hamburg városa által kezkeskedett nagy sorsjátékra, melyben
8 millió 325.120 Márk

biztos nyereménnyel sorsoltatik. A főnyeremények ezen nagy-
nyon előnyös sorsjátéknál következők. A lehető legnagyobb
nyeremény szerencse esetén **600,000 Márk**.

dij	á	300,000 Márk.	1	nyeremény	á	40,000 Márk
1	"	200,000	1	"	"	30,000
1	"	60,000	7	"	"	20,000
1	"	50,000	1	"	"	15,000
1	"	45,000	11	"	"	10,000
1	"	40,000	26	"	"	5,000
1	"	35,000	83	"	"	3,000
1	"	30,000	106	"	"	2,000
1	nyerem.	100,000	415	"	"	1,000
1	"	60,000	552	"	"	300
1	"	50,000	146	"	"	200

Ezen sorsjáték, mely 7 osztályból áll 85000 sorsjegyre 41.225 nyeremény-
nyel és 8 díjjal úgy, hogy megközelítőleg a sorsjegyek felének biztosan nyer-
nie kell. Az 1. sőt osztályban szerencse esetén a legnagyobb nyeremény 50.000
Márk, emelkedik a 2-ik oszt. 55000, 3-ik oszt. 60000, 4-ik oszt. 65000, 5-ik oszt.
70000, 6-ik oszt. 80000, 7-ik oszt. 600.000 Márk.

Az első osztályra, melynek húzása hivatalosan megállapított, kerül:

Egy egész eredeti sorsjegy	6.—	márka	7 K — f.
Egy fél " "	3.—	"	3 K 50 f.
Egy negyed " "	1.50	"	1 K 75 f.

A befizetés a következő osztályokra u. m. A hivatalos nyeremény táb-
látatot, melyen az állami czimer látható, kívánatra ingyen és bérmentve meg-
küldöm.

Minden résztvevő a megtartott húzás után azonnal felszólítás nélkül a
nyeremény jegyzéket kapja.

A nyeremények kifizetése közvetlen általam, a feleknek gyorsan, titok-
tartás mellett eszközöltem.

Rendeléseket kérek postautalványon, de utánvét mellett is történhetik.

Forduljanak tehát rendeléscikkkel a közeledő húzás miatt azonnal,
legkésőbb november hó 24-ig bizalommal

Sámuel Heckscher senr.
banküzlethez Hamburgban.

Keztyü

Ez idő szerint legújabb a
Mocho igen szép szinek-
ben mérték szerint is.

Legvékonyabb glacé női 1 frt 20
Tengeri kutya bőr férfi 1 frt 20

Mieder

és **egyenestartó** a legjobb szabásu, mérték
szerint is.

Legfinomabb szappanok és illatszerek: Bör-
kabát szörmebéléssel. Solingeni acéláru szi-
goruan szabott gyári árakban kaphatók:

Blumberg József

keztyü, fűző és sérvkötő készítőnél gummi
és betegápolási cikkek gyári főraktára.

Nyiregyházán, Városház-tér 2.

Szőlőoltványok,

amerikai alanyon készült legkiválóbb csemege- és bor-
fajokból, teljesen fajtisztán, tökéletesen forrott, dus gyö-
kérzetű példányok, szokványminőségben, mérsékelt áron, őszi
vagy tavaszi szállításra megrendelhetők a

Küküllőmenti Első Szőlőoltvány-telepnél Medgyesen, (N.-Küküllő-m.).

Tulajdonos: **CASPARI FRIGYES**,
okleveles szőlész, az erdélyrészi sz. gazdasági egylet szőlészeti és borászati
szakelőadója, Barbu A. Stirbey hereeg romániai szőlőtelepeinek igazgatója
Nagy-Küküllő vármegye volt szőlészeti biztosa stb.

Lugasszőlő-oltványok

szintén mérsékelt áron!

☛ Készlet 3 millió. — Képes árjegyzék ingyen és bérmentve. ☛

Oltványaim az idén szebben fejlődtek mint valaha, mert a
száraz időszak alatt 4 nagy vízmű által naponta 2 millió
liternél nagyobb vízmennyiséggel lettek öntözve.

Hirdetések

jutányos áron felvétetnek
a kiadóhivatalban.

Különös figyelembe: Menyasszonyi kelengye

Különlegességek:

Pongyola és Blous szövetekben.

Legdivatosabb

ruha és blous-selymek, bársonyok és plüschök.

A legszebb barchettek és flanelek.

Vásznak, Chiffonok, Dam. gradlik

Asztalneműek,

Törülközők,

Törülők és

Zsebkendők.

Csipke- és szövet függönyök.

Paplanok.

Agyterítők

✱ Roletta és madracz grádlík. ✱

Téli nagy- és kiskendők.

~ Himalája Schálók (Plaid.) ~

A legjutányosabb árak mellett.

Kovácsi Jenő Nyiregyháza.

Van szerencsém a t. vevőközönséget értesíteni, hogy

DIVATÁRUHÁZAMAT

tetemesen megnagyobbítva, az őszi és téli időnyre óriási választékban hoztam raktárra a legujabb izléses bel- és külföldi

női ruha-costüm és blous szöveteket

továbbá a legjobb és a legszebb kivitelekben

női fehérneműt.

Midőn kérem, hogy szükségletét nálam fedezni sziveskedjék, előre is biztosítom a legszolidabb kiszolgálásról.

Kiváló tisztelettel

Kovácsi Jenő.

Levélpapírok nagy választékban.

35-40 féle képes levelező-lap

Nyiregyháza látképeivel és a Sóstó-fürdővel

PIRINGER JÁNOS papirkereskedésében

==== kaphatók. ====

Jegyzői, ügyvédi, végrehajtói és az élet szükségleteibe vágó
különbéle nyomtatványok raktára.

Iskolai tankönyvek, regények, orvosi jogi stb. szakkönyvek.

Írópapír versenyképes áron. Tenta, tus, festék és rajzszerk.

Előfizetések az összes hirlapokra és folyóiratokra
díjtalanul eszközöltetnek.

Könyvnyomda és könyvkötészet.

Saját
gyártmányu

SZIVATTYUK

többféle kivitelben

==== kaphatók ====

Irsai és Társa

vasöntő-, gép- és szivattyu
gyárában

Nyiregyházán.

Állandó nagy
raktár gyász-
kalapokban.

➔ Szabolcsmegye általánosan elismert legnagyobb ➔

NŐI FELÖLTŐ és NŐI KALAP

Óriási választék
selyem és flanel
blousokban

➔ áruháza ➔

RÓZSA LAJOS

UTÓDA

Nyiregyháza.

== Őszi és téli ==
divat-ujdonságok
nagy választékban.

Téli kabátok
Leány kabátok
Diszített kalapok

Posztó gallérok
Gyermek köpenyek
Selyem és posztó blousok

Fél paletók
Szörme boák
Téli havelokok

➔ remek ➔
v á l a s z t é k b a n .

Óriási választék
selyem és flanel
blousokban.

Olcsó szabott árak.

Állandó nagy
raktár gyász-
kalapokban.